

DINUGUAN

Jason F. Pozon

Isang salesman sa isang kilalang mall si Ariel, maagang nagpamilya at siyempre, hindi nakatapos ng hayskul. May asawa at dalawang anak siya. Si Evelyn na naglalako ng tinapa at daing kapag nasa trabaho ang asawa. Ang kanilang panganay na anak na si Eyang ay 12 taong gulang at ang kanilang bunsong anak na si Ten-ten ay halos magtatatlong buwan pa lamang.

Dulot ng pandemiya, kinakailangan na magbawas ng mga epleyado ang isang higitang mall at isa si Ariel sa mga natanggal dahil ang prinsipyo ay “last in, first out”. Hindi alam ni Ariel kung paano ipagtatapat sa asawa ang pagkatanggal nito sa trabaho. Kaya naman nang gabing iyon, umuwi si Ariel na tila balisa at wala sa sarili.

Napuna ni Evelyn ang mga ‘di pangkaraniwang ikinikilos ng kanyang asawa. Tipikal ang gabi at sabay-sabay silang kakain ng hapunan habang buhat ni Evelyn ang pinasususong anak. Nagsabi ito sa asawa na wala na silang panggastos, hindi malaman ni Ariel ang itutugon sa asawa. Binunot na niya ang dalawandaang piso na huling lamang ng kanyang pitaka.

Hindi pa rin niya ipinagtapat ang kanyang suliranin kay Evelyn.

Kinabukasan, tila normal na araw ito sa pamilya. Maagang umalis si Ariel upang maghanap ng trabaho. Samantala, si Evelyn naman ay ‘di makapaglako ng paninda dahil sa panganib na magkaroon siya ng sakit at isa pa, wala na rin naman siyang puhunan, ipinandagdag sa pambili ng mga kailangan ng baby, bigas at de-lata.

Dakong pananghalian, tumawag si Evelyn sa trabaho ni Ariel at naging daan ito upang malaman niya ang pagkakatanggal sa trabaho ng asawa. Hindi siya mapalagay.

Nag-aagaw dilim at liwanag, nang umuwi si Ariel. Gutom na gutom sa maghapon na paghahanap ng trabago. Walang kibo si Evelyn. Naghain na ito at kinalong si Ten-ten. Natuwa si Ariel dahil lubhang masarap ang nilutong dinuguan ng asawa. Malaman, malasa at hindi tinipid ang mga rekados.

Hinanap ni Ariel si Eyang. Wala raw ito sapagkat makikitulog daw muna sa mga pinsan nito sa Pandakan. Nagtataka ngunit nagkibitbalikat na lamang siya.

Halos araw-araw na dinuguan ang kanilang ulam. Lumakad ang dalawa, tatlo hanggang ikaapat na gabi. Malapot ang sabaw at umuusok pa kaya’t masarap ibuhos sa tutong na kanin ang dinuguan.

Ngunit nang gabing iyon, nang mabusog na si Ariel, napansin niyang wala ang kanyang panganay na anak. Tinawag niya ito ngunit walang tugon. Sumigaw siya na halos dinig sa buong eskinita nila.

Napagpasyahan ni Ariel na kumuha ng tubig at nahagip ng mata niya ang kahon na styro na hindi mabuting nailapat ang takip, may telang nakalawit Pamilyar at mukhang retaso ng ginupit na damit.

Nilapitan niya ang kahon na styro at inaangat halos maduwal siya. “Masarap ba ang dinuguan”, nakangising tanong ni Evelyn.